

Vélemény az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény módosításáról szóló törvénytervezethez

Az indoklás és a Tartalmi összefoglaló szerint a módosítások az Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer koncepcionális átalakítását tartalmazzák. A módosítás célja a nemzeti energiahatékonysági célkitűzés teljesítése, a hosszú élettartamú energiamegtakarítások ösztönzése, valamint a lakó- és középület felújítások előmozdítása.

Fő észrevételek:

1. A 18. paragrafus szerint e törvény a felülvizsgált energiahatékonysági irányelvnek (EU) 2023/1791 való megfelelést szolgálja. A felülvizsgált irányelv 2023. október 10-től hatályos módosítása az éves 0,8%-os megtakarítási célt 2024-től 1,3%-ra, majd 2026-tól 1,5%-ra és 2028-tól 1,9%-ra emeli. **A megemelt megtakarítási célnak nem felel meg a hazai törvény**, ami továbbra is 0,8% éves megtakarítási céllal számol a 2021-2030 időszak egészére (12.§ (2) szerint „A végfelhasználási energiamegtakarítás mértéke a 2021. január 1. és 2030. december 31. közötti kötelezettségi időszakban a 2016., 2017. és 2018. bázisévek átlagos végsőenergia-fogyasztási mennyiségéhez képest országos szinten évi 0,8% mértékű energiamegtakarítással elért, halmozott energiamegtakarítás.”) A halmozott megtakarítási célt a 337,3 PJ-ről 484,6 PJ-ra kell itthon növelni, és ennek elérését szolgáló intézkedéseket kell itthon is alkalmazni: növelni a meglévő intézkedések hatásosságát vagy új intézkedéseket bevezetni. A törvénymódosításnak éppen azt a célt kellene szolgálnia, hogy a felülvizsgált irányelvben szereplő megemelt energiahatékonysági célokat átülteti és a szükséges intézkedéseket hozzárendeli.
2. A törvénymódosítás egyik célja a nemzeti energiahatékonysági célkitűzést teljesítése. Előremutató, hogy a törvény tervezete az energiamegtakarítási kötelezettség éves mértékének emelését írja elő a Vet. és a Get. szerinti villamosenergia és földgáz kereskedelmi és egyetemes szolgáltatók részére a 15. § (1) pontjában. A célérték 1,4%-ra való növelése 2025 második felétől, valamint a 2026-2028-as években közel megfeleltethető az irányelvi elvárásoknak, **a 2028-2035 években azonban ismét 0,5%-ra csökkenő célérték ellentmond az irányelvi logikának és az elvárt energiamegtakarítási céloknak**. A megemelt irányelvi célérték elérését nem segíti, hogy a kötelezett felek másik csoportjának, a közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő gazdálkodó szervezet kötelezett fél számára a 2025-2035. években a kötelezettség alá vont energiamennyiség 0,5 %-ának megfelelő mértékű éves energiamegtakarítási kötelezettséget ír csak elő a törvény.
3. A törvénymódosítás másik deklarált célja „a hosszú élettartamú energiamegtakarítások ösztönzése, valamint a lakó- és középület felújítások előmozdítása”. Ez összhangban áll a NEKT-ben foglaltakkal, amely szerint szükséges az energiahatékonysági intézményrendszer felülvizsgálata, átalakítása – elsődlegesen épületenergetikai fókuszúra váltása –, hogy azok hatékonyan legyenek képesek támogatni az épületek energetikai korszerűsítése érdekében induló programokat.

Az EKR az elmúlt évek legsikeresebb energiahatékonysági intézkedése, amely 2024-ben a lakossági szektorban megvalósult épületenergetikai egyéni fellépésekből származó megtakarítást minden más intézkedésnél nagyon mértékben eredményezett. Népszerű beavatkozás a katalógus alapján hitelesített és elszámolt homlokzat és tetőszerkezet szigetelés, és a megemelt célérték a törvénymódosítás további elemeivel együtt abba az irányba mutat, hogy a lakossági homlokzat és tetőszerkezet szigetelés továbbra is népszerű intézkedés marad.

Az EKR keretében megvalósuló lakossági felújításokat is a felülvizsgált EPBD céljaihoz és elvárásaihoz kellene igazítani. Az EKR-ben finanszírozott felújításoknál is legyen ezért minimum energetikai elvárás.

Szükséges lenne az EPBD előírásainak megfelelően a **mélyfelújításokra törekedni, és minimum energiamegtakarítást az EKR révén finanszírozott beavatkozásoknál is előírni.** Az energiamegtakarítás mértékétől függetlenül minden tartós lakossági HEM-re érvényes kétszeres szorzóval való elszámolhatóság jelenleg túlságosan „bőkezű. A tartós lakossági HEM-ekre csak magasabb energiamegtakarítás esetén (pl. 50-60%) vagy komplex felújítás esetén (az ÉKM szerinti jelentős felújítás esetén) kellene lehetővé tenni az egynél nagyobb szorzóval való elszámolhatóságot, ezzel ösztönözve több felújítási lépés megvalósítását.

4. Az Otthonfelújítási programhoz hasonlóan az EKR-nél is **legyen előírás energetikai tanúsítvány előzetes elvégzése**, csak ezáltal követhető nyomon a kiinduló állapot és a megvalósult energiamegtakarítási arány.
5. **Az energiamegtakarítások EKR elszámolását összhangba kellene hozni a hatályos épületenergetikai szabályokkal:** elvárásként a 9/2023-as ÉKM rendeletben foglalt költségoptimalis, 2030-tól a közel nulla követelményszinttel. Az EKR GYÍK szerint „a 2024. július 1-től indult Otthonfelújítási Program Lakossági energiahatékonysági beruházások megvalósításához címén kiírt felhívás nem írja elő a jelentős felújítás követelményeinek való megfelelést, kizárólag a 30%-os energiamegtakarítás teljesülésére fókuszál. Az energiamegtakarítás EKR-ben történő elszámolása esetén a Hivatal hatásköre nem terjed ki a jelentős felújítás esetére előírt követelményértékek teljesítésének vizsgálatára.” A minisztérium jogköre azonban kiterjed erre és indokolt, hogy a várhatóan fellendülő lakossági felújítások EKR-ből történő finanszírozása esetén az ÉKM rendeletben foglalt követelményekkel összhangba kerüljön (pl. ne eltérő szigetelés vastagságot írjon elő). Az ÉKM rendelet szerint külső hőszigetelés és nyílászáró cseréje esetén a felújítás jelentős felújításnak minősülhet, ezért a rendeletben meghatározott költségoptimalizált szintnek kell megfelelnie a felújításnak. Legalább ezt a szintet kellene előírni, vagy ösztönözni pl. kedvezőbb elszámolhatósággal.
6. A magasabb energiamegtakarítási elvárás illetve az ehhez kötött kedvezőbb elszámolás lehetősége még inkább érvényes akkor, ha alternatív szakpolitikai intézkedéssel kombináltan valósul meg felújítás. Ha pl. az OFP előírásai miatt teljesíti a 30%-os megtakarítást, akkor az EKR-el kombináltan ennél magasabb legyen az energiamegtakarítási elvárás.

7. Az épületfelújítási munkák során az egyes beavatkozásokat gyakran nem előzi meg szakértői tervezés, a kivitelező a saját szakmai gyakorlata alapján tesz javaslatot az elvégzendő munkákra, amelyek nem minden esetben felelnek meg az adott épület műszaki adottságainak, vagy nem a legszükségesebb beavatkozások. A részleges, sekély felújítások elkerülése érdekében is indokolt az energetikai tanúsítvány és annak továbbfejlesztett változatának, felújítási útlevél elkészítésének előírása, az elvárás rendszerbe illesztése.

Budapest, 2025.03.06.